

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 259/2019
20.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Маје Ковачевић-Томић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези чланова 33. и 61. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Зорана Стељића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 01.08.2018. године и Кв.387/18 од 23.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 20.03.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Зорана Стељића, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 01.08.2018. године и Кв.387/18 од 23.10.2018. године и предмет враћа Основном суду у Чачку на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 01.08.2018. године у ставу првом изреке делимично је усвојен захтев браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Зорана Стељића, те је наложено рачуноводству Основног суда у Чачку да из буџетских средстава суда исплати браниоцу окривљених - адвокату Зорану Стељићу на име трошкова кривичног поступка износ од 1.006.550,00 динара у року од 60 дана од дана правноснажности решења, под претњом извршења, а на означени текући рачун. У ставу другом изреке решења одбијен је као неоснован захтев за накнаду трошкова кривичног поступка у преосталом делу којим је тражен износ од још 354.100,00 динара.

Решењем Основног суда у Чачку Кв.387/18 од 23.10.2018. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Зорана Стељића која је изјављена против решења Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 01.08.2018. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Зоран Стељић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине правноснажна решења Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 01.08.2018. године и Кв.387/18 од 23.10.2018. године и предмет врати том суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљених АА и ББ у поднетом захтеву указује да је побијаним решењима Основног суда у Чачку учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 263. и члана 265. став 1. ЗКП, те члана 9. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и члана 23. став 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима.

Наиме, из списка предмета произилази да су правноснажном пресудом Основног суда у Чачку К.бр.443/15 од 12.06.2017. године, између осталих, окривљени АА и ББ на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођени од оптужбе да су извршили продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези чланова 33. и 61. КЗ, те да је према окривљенима на основу члана 422. тачка 3) ЗКП одбијена оптужба за кривично дело неовлашћено коришћење туђег возила у покушају и саизвршилаштву из члана 213. став 3. у вези става 1. у вези чланова 30. и 33. КЗ, као и да је одређено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда. Након тога, окривљени су преко браниоца - адвоката Зорана Стељића дана 14.05.2018. године поднели захтев за накнаду трошкова кривичног поступка, у којем су определили трошкове који се односе на награду и нужне издатке браниоца, а, између осталог, определили су и трошкове на име нужних издатака браниоца за превоз сопственим возилом на релацији Аранђеловац-Чачак-Аранђеловац ради приступа у Основни суд у Чачку, те на име награде браниоцу за приступ на неодржани главни претрес од 22.03.2013. године са увећањем од 50% за окривљеног АА, а све у складу са важећом Адвокатском тарифом.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова поступка Основни суд у Чачку је побијаним првостепеним решењем исти делимично усвојио, те је наложио рачуноводству Основног суда у Чачку да из буџетских средстава суда исплати браниоцу окривљених - адвокату Зорану Стељићу на име трошкова

кривичног поступка износ од 1.006.550,00 динара, док је захтев у преосталом делу којим је тражен износ од још 354.100,00 динара одбио као неоснован, при чему је у образложењу првостепеног решења детаљно наведено за које процесне радње на име одбране окривљених браниоцу припада награда и у којим износима у складу са важећом Адвокатском тарифом према висини запрећене казне за кривично дело за које је вођен поступак против окривљених, уз увећање од 50% за другог окривљеног, као и који нужни издаци припадају браниоцу, а детаљно је наведено и који трошкови нису досуђени и из којих разлога. Другостепено веће Основног суда у Чачку је, одлучујући о жалби браниоца окривљених изјављеној против првостепеног решења, одбило жалбу као неосновану, налазећи да је првостепено решење правилно, те детаљно образлажући при томе који трошкови нису досуђени и из којих разлога.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Одредбом члана 2. став 2. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/2012 од 24.12.2012. године) (у даљем тексту: Адвокатска тарифа) прописано је да су странка или надлежни орган, дужни да адвокату плате и награду и накнаду трошкова, док је чланом 8. исте Тарифе прописано да адвокату припада накнада за стварне трошкове који су били потребни за обављање поверених му послова. Одредбом члана 9. исте Тарифе, између осталог, прописано је да за обављање послова изван седишта адвокатске канцеларије, адвокату припада накнада за превоз и то за превоз сопственим возилом у висини од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру.

Одредбом члана 23. став 1. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима („Службени гласник РС“ број 9/2016 од 05.02.2016. године, број 62/2016 од 13.07.2016. године) прописано је да накнада за нужне издатке који припадају браниоцу, пуномоћницима оштећених као тужилаца, постављеним пуномоћницима посебно осетљивих сведока у кривичном поступку, пуномоћницима странака у парничном поступку, пуномоћницима оштећених у кривичном поступку и пуномоћницима у парничном поступку, који нису адвокати, и накнада за нужне издатке која припадају законском заступнику у кривичном и парничном поступку, обухвата накнаду путних трошкова, трошкова за исхрану и преноћиште и накнаду изгубљене зараде по одредбама овог Правилника (чл. 6-13.). Одредбом става 2. истог члана је прописано да се

браниоцу, пуномоћнику који је адвокат и правобраниоцу трошкови и награда одређују по Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Пре свега, имајући у виду напред цитиране одредбе ЗКП, Адвокатске тарифе и Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, Врховни касациони суд налази да је побијаним правноснажним решењима Основног суда у Чачку на штету окривљених учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) и члана 265. став 1. ЗКП у вези члана 9. Адвокатске тарифе и члана 23. став 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима. Ово имајући у виду да је Основни суд у Чачку, приликом обрачуна трошкова кривичног поступка које су окривљени имали на име нужних издатака њиховог браниоца у предметном кривичном поступку за обављање поверених му послова изван седишта адвокатске канцеларије и то издатке за превоз сопственим возилом на релацији Аранђеловац-Чачак-Аранђеловац ради приступа пред Основним судом у Чачку, неправилно применио одредбу члана 8. став 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима којом је предвиђено да се километража надокнађује у износу од 10 % од цене једног литра најквалитетнијег бензина по пређеном или започетом километру, уместо одредбе члана 9. Адвокатске тарифе којом је предвиђено да за обављање послова изван седишта адвокатске канцеларије, адвокату припада накнада за превоз сопственим возилом у висини од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру, а како се то основано истиче у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених.

Наиме, по налажењу овога суда, окривљени, супротно закључцима датим у образложењима побијаних решења, у конкретном случају имају право на накнаду трошкова превоза које је имао њихов бранилац на име приступа пред Основним судом у Чачку ради заступања окривљених у пуном износу од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру, а не у износу од 10% од цене једног литра најквалитетнијег бензина по пређеном или започетом километру како то погрешно сматра Основни суд у Чачку. Ово са разлога јер је одредбом члана 23. став 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима јасно прописано да се браниоцу трошкови и награда одређују по Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, због чега се у конкретном случају примењују одредбе члана 9. наведене Тарифе којом је предвиђено да адвокату припада накнада за превоз сопственим возилом у висини од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру.

Поред тога, одредбом члана 263. став 1. ЗКП је предвиђено да ће окривљени, без обзира на исход кривичног поступка, сносити трошкове свог довођења, одлагања доказне радње или главног претреса и друге трошкове поступка које је проузроковао својом кривицом, као и одговарајући део паушалног износа, а ставом 2. истог члана прописано је да се о трошковима из става 1. овог члана доноси посебно решење, осим ако се о трошковима које сноси окривљени решава у одлуци о главној ствари.

Имајући у виду цитиране одредбе члана 263. ЗКП, основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених указује да су побијаним правноснажним решењима Основног суда у Чачку којима је за приступ на неодржани главни претрес дана 22.03.2013. године браниоцу призната само награда за окривљеног ББ, а одбијено је увећање од 50% за окривљеног АА, из разлога јер је по налажењу суда одлагање наведеног претреса скривио искључиво окривљени АА који није приступио на главни претрес, тако да ови трошкови падају на његов терет, повређене одредбе члана 263. и члана 265. став 1. ЗКП.

По налажењу Врховног касационог суда у случају одлагања главног претреса окривљени ће сам сносити трошкове кривичног поступка, без обзира на исход кривичног поступка, уколико је претрес одложен његовом кривицом, али уз неопходан услов да се о скривљеним трошковима окривљеног у смислу члана 263. став 2. ЗКП донесе посебно решење, а које је у овом кривичном поступку изостало.

Стога, одбијајући да надокнади трошкове кривичног поступка за приступ браниоца на неодржани главни претрес дана 22.03.2013. године и то у висини увећања од 50% за окривљеног АА, а у ситуацији када није донето посебно решење да је окривљени АА скривио те трошкове, при чему је окривљени правноснажно ослобођен од оптужбе за једно кривично дело, док је за друго кривично дело према њему одбијена оптужба, те у том случају сходно одредби члана 265. став 1. ЗКП има право на накнаду трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда, Основни суд у Чачку је учинио повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези одредаба чланова 263. и 265. став 1. ЗКП.

Осим тога, за напоменути је да сходно напред цитираној одредби члана 265. став 1. ЗКП, по налажењу Врховног касационог суда, а како се то основано указује и захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених, у ситуацији када се окривљени ослободе од оптужбе или се према њима оптужба одбије или се обустави кривични поступак, једини титулар права на накнаду трошкова кривичног поступка које су сами окривљени имали у поступку (њихови нужни издаци, те нужни издаци и награда њиховог браниоца), из буџетских средстава суда, су управо окривљени, тако да се трошкови кривичног поступка на име нужних издатака окривљених и нужних издатака и награде њиховог браниоца, из буџетских средстава суда, досуђују искључиво окривљенима на њихов захтев, који може бити поднет и преко њиховог браниоца. Ово имајући у виду да суд нема податак да ли су изабраном браниоцу окривљених, по пуномоћју којим су га окривљени овластили да их заступа у поступку, трошкови кривичног поступка већ исплаћивани и у ком износу од стране окривљених, при чему се ови трошкови могу исплатити (не и досудити) браниоцу окривљених по специјалном пуномоћју којим га окривљени овлашћују за наплату и исплату тих трошкова на његов рачун из буџетских средстава суда.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Зорана Стелјића, то је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе

члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Основног суда у Чачку, те списе предмета вратио том суду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди. У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду све примедбе из ове пресуде, те ће поступити у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић